

'T ZITEMZO...
in de integrale jeugdhulp

VOORWOORD

Eigenlijk hebben we het best wel goed in Vlaanderen. De meeste jongeren kunnen naar school gaan, zijn gezond en kunnen comfortabel leven.

Toch zijn er ook heel wat jongeren die het lastig hebben. Sommigen hebben met hun ouders ruzie over zakgeld en uitgaan. Anderen worden erg gepest op school of hebben lichamelijke of andere problemen.

Voor hen is het niet genoeg om met vrienden of andere vertrouwenspersonen te praten. Zij hebben nood aan professionele hulp: mensen die hulp bieden aan jongeren en gezinnen en daarvan hun beroep gemaakt hebben.

Wij proberen ervoor te zorgen dat deze professionele hulp goed gebeurt. En dat je je weg erin vindt.

Deze brochure geeft je alvast meer uitleg over deze hulp en over je rechten.

Karine Moykens

Secretaris-generaal

Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

‘ t Zitemzo... in de integrale jeugdhulp

OM TE BEGINNEN...

Deze brochure is bedoeld voor alle jongeren die meer willen weten over hun rechten binnen de 'integrale jeugdhulp'.

In het eerste deel krijg je wat meer uitleg over 'integrale jeugdhulp': wat is het? Wanneer krijg je er als jongere mee te maken?...

TIPS

Je kan achteraan in 'Wablief' opzoeken wat de moeilijke woorden betekenen die je af en toe zal tegenkomen!

In het tweede hoofdstuk kom je te weten wat je als jongere allemaal mag of niet mag tijdens de hulpverlening. Er wordt natuurlijk ook vermeld wat de rechten van je ouders en de hulpverleners zijn.

Af en toe duiken gekleurde kadertjes op in de tekst. Ze helpen je de tekst beter te begrijpen!

- ★ In een geel kader vind je nuttige tips terug
- ★ Een groen kader somt enkele voorbeelden op
- ★ Een blauw kader geeft meer uitleg om iets te verduidelijken
- ★ Een rood kader vat samen waar een bepaald stukje tekst over gaat

???

INHOUD

1

VOOR WIE MEER WIL WETEN

1. Wat is 'integrale jeugdhulp'? 7
2. Drie algemene regels binnen de 'integrale jeugdhulp'. 10

2

WELKE RECHTEN HEB JE ALS JONGERE IN DE 'INTEGRALE JEUGDHULP'?

1. Hulp krijgen! 15
2. Duidelijke informatie 16
3. Zelf beslissen of je hulp krijgt of niet? 19
4. Respect voor je gezin 21
5. Meepraten 23
6. Je dossier 24
7. Een vertrouwenspersoon 29
8. Privacy 31
9. Zakgeld 32
10. Een goede behandeling 33
11. Klachten? 34

3

WAGBLIEF?

35

4

NOG VRAGEN?

40

1 VOOR WIE MEER WIL WETEN

1. Wat is 'integrale jeugdhulp'?

Iedereen heeft wel eens kleine of grote problemen. Ook jij kan met vragen zitten of hulp nodig hebben.

v.b.

- ★ Je blijft 's nachts alleen thuis omdat je ouders gaan werken,
- ★ je wordt gepest op school en je spijbelt daarom,
- ★ je zit in een rolstoel,
- ★ je ouders hebben het moeilijk en kunnen je opvoeding even niet aan,
- ★ je grote zus gebruikt drugs,
- ★ iemand waarvan je houdt, is overleden en je belandt in een depressie omdat je dit niet alleen kan verwerken,...
- ★ je bent zwanger en je weet je geen raad.

Veel problemen kunnen opgelost worden door er over te praten en een oplossing te zoeken. Het komt er op neer dat je bij iemand terecht kan die je vertrouwt en die naar je luistert. Iemand waarmee je kan praten en die je goede raad en hulp geeft.

TIPS

Je kan hiervoor misschien terecht bij je ouders, grootouders, of andere familieleden. Je kan ook raad vragen aan vrienden of iemand van de jeugdbeweging. Of misschien is er wel een leerkracht die je vertrouwt en waarmee je goed overeenkomt.

Sommige problemen kunnen helaas niet zomaar opgelost worden door een goed gesprek. Dan is er **meer hulp** nodig of soms zelfs gespecialiseerde hulp. Voor hulp kan je als jongere of ouders terecht bij één van de organisaties van de **Integrale Jeugdhulp** in Vlaanderen.

Integrale jeugdhulp is dus een verzamelnaam voor de hulp die minderjarige jongeren kunnen krijgen in Vlaanderen.

KORT

TWEE DECRETEN REGELEN DE INTEGRALE JEUGDHULP:

- **Het decreet 'Integrale Jeugdhulp'**

Dit decreet vertelt **wat** integrale jeugdhulp precies is, **welke organisaties** de regels van de 'integrale jeugdhulp' moeten volgen en **hoe** hulp voor jongeren best geregeld wordt.

'**Integrale Jeugdhulp**' wil organisaties bij wie je als jongere terecht kan, beter laten samenwerken zodat jongeren sneller en beter geholpen worden.

v.b.

Je kent wellicht het JAC en het CLB wel. Maar ook de voorzieningen van de Bijzondere Jeugdbijstand en de voorzieningen die samenwerken met het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (dus ook de leefgroepen), de Vertrouwenscentra voor Kindermishandeling, de Centra voor Geestelijke Gezondheidszorg, de Centra voor Kinderzorg en Gezinsondersteuning en de Centra voor Integrale Gezinszorg vallen onder de Integrale Jeugdhulp.

???

Je kan niet op alle hulp zomaar beroep doen. Voor erg gespecialiseerde hulp moet je hulpverlener, samen met jou en je ouders een aanvraag doen bij de toegangspoort. Deze toegangspoort zal dan nagaan welke hulp voor jou de beste oplossing is. Jij of je ouders kunnen dus niet zelf naar een gespecialiseerde organisatie gaan voor hulp.

- **Het decreet 'Rechtspositie van de minderjarige in de integrale jeugdhulp'**

TIPS

Hoofdstuk 2 van deze brochure legt al deze rechten verder uit!

In dit decreet staan al **jouw rechten** in de integrale jeugdhulp opgesomd. Wat mag jij nu precies tijdens de hulpverlening?

Ook **je ouders** spelen natuurlijk een belangrijke rol in je hulpverlening! Je ouders hebben het ouderlijk gezag over jou tot je 18 bent en mogen daarom alle belangrijke beslissingen nemen over je opvoeding, je woonplaats, je opleiding, je vrije tijd,...

Ook wanneer er problemen zijn, blijven je ouders normaal gezien verantwoordelijk voor je, en moeten ze bij je opvoeding en dus ook bij je hulpverlening betrokken worden.

Als jij of je ouders hulp vragen aan één van de organisaties uit de integrale jeugdhulp, dan zijn de regels van de integrale jeugdhulp op deze hulpvraag van toepassing. Wanneer je hulp krijgt, wordt niet alles boven jouw hoofd of dat van je ouders beslist. Ook jij en je ouders hebben rechten tijdens de hulpverlening. Al jouw rechten vind je terug in het decreet 'Rechtspositie van de minderjarige in de integrale jeugdhulp'.

KORT

2. Drie algemene regels binnen de 'integrale jeugdhulp'

- **Iedereen moet steeds doen wat voor jou het beste is**

KORT

Wanneer er beslissingen over jou genomen worden, staat jouw belang altijd centraal! Dit betekent dat bij alles wat er voorgesteld en beslist wordt, gekeken moet worden naar wat voor jou het beste is.

Wat 'je belang' precies is, staat nergens omschreven. Dat verschilt naargelang je situatie. Jijzelf, je ouders en de hulpverleners moeten samen beslissen wat 'jouw belang' is en wat dus het beste is voor jou.

v.b.

Wanneer je ouders je opvoeding een tijdje niet meer aankunnen omdat je moeder erg ziek is, kan het in je belang zijn dat jij en je vader thuis wat hulp krijgen. Maar in andere situaties, kan het in je belang zijn om een tijdje ergens anders te wonen.

Niet alleen de hulpverleners of je ouders moeten rekening houden met wat voor jou het beste is. Ook jij kan je rechten alleen gebruiken wanneer dit in je belang is!

- **Om je rechten te gebruiken, moet je bekwaam zijn**

KOORT

'Bekwaam zijn' betekent dat je zelf dingen mag doen en beslissen. Wanneer je bekwaam bent, mag je dus zelf je rechten gebruiken!

Je bent pas bekwaam wanneer je weet wat goed voor je is. Omdat je dat meestal pas weet als je wat ouder bent, zegt de wet dat je bekwaam bent als je meerderjarig (18 jaar) bent.

Voor sommige zaken maakt de wet gelukkig een uitzondering. Deze zaken kan je als jongere toch zelf beslissen en doen.

v.b.

Zo mag je vanaf 12 jaar zelf beslissen of iemand je mag adopteren, mag je vanaf 16 jaar een vakantiejob doen,...

Ook het decreet 'Rechtspositie van de minderjarige in de integrale jeugdhulp' maakt een uitzondering:

Alle jongeren zijn normaal gezien **bekwaam** om hun rechten in de 'integrale jeugdhulp' **zelf** uit te oefenen zonder steun van hun ouders.

- **Alle rechten zijn voor alle jongeren gelijk**

KOORT

Alle jongeren krijgen dezelfde rechten in de 'integrale jeugdhulp'.

Jongeren mogen niet anders behandeld worden omdat ze een meisje of jongen zijn, omdat ze een andere taal spreken, een andere cultuur of godsdienst hebben, omdat ze een handicap hebben,...

2 WELKE RECHTEN HEB JE ALS JONGERE IN DE 'INTEGRALE JEUGDHULP'?

1. Hulp krijgen!

Een eerste belangrijke regel binnen de 'integrale jeugdhulp' is dat jongeren die hulp nodig hebben die ook moeten krijgen! Dit betekent dat organisaties of hulpverleners waarbij je aanklopt voor hulp, verplicht zijn om te helpen waar ze kunnen.

TIPS

Je kan o.a. bij de Kinderrechtswinkel terecht om uit te zoeken bij welke organisatie je hulp kan krijgen.

Ze moeten zelf hulp bieden als dat kan. Maar als dat om de één of andere reden niet mogelijk is, moeten ze je naar een andere organisatie sturen die je wel kan helpen. Bijvoorbeeld omdat een andere organisatie beter kan omgaan met de hulp die jij nodig hebt of omdat ze al te veel werk hebben,...

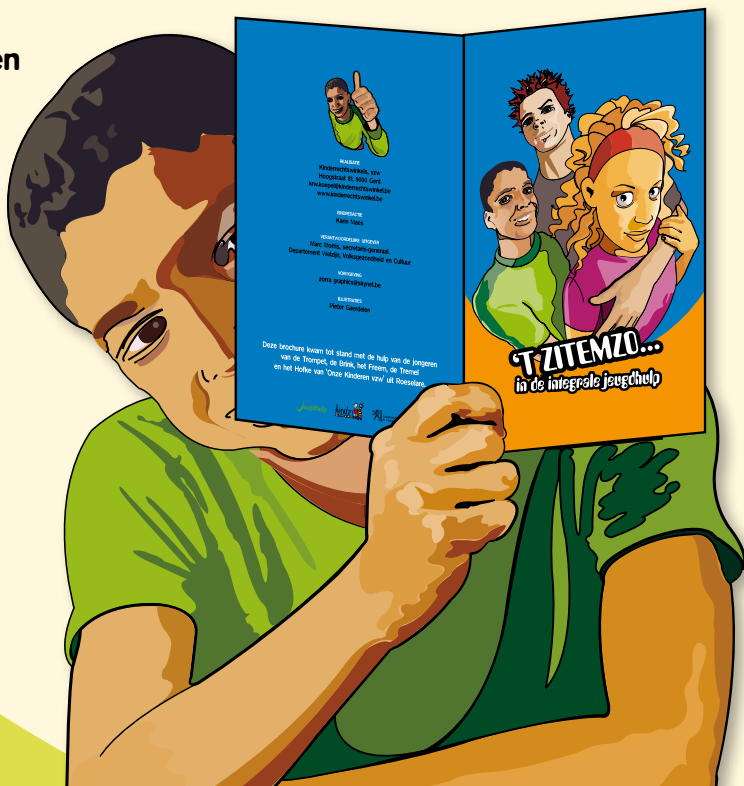
Als je hulp vraagt aan een organisatie of hulpverlener uit de integrale jeugdhulp moet die je helpen of doorverwijzen.

KOFT

2. Duidelijke informatie

Wanneer je bij een organisatie aanklopt met een vraag, moet de hulpverlener met wie je praat je van bij het begin vertellen hoe hij je wil helpen.

Als je vragen stelt, moet hij jou een eerlijk antwoord geven.

v.b.

Je zet de laatste tijd vaak je klas op stelten. Een hulpverleenster van het CLB wil weten hoe dat komt. Je vertelt haar dat je thuis problemen hebt. Je voelt je daarom niet goed in je vel.

De hulpverleenster stelt voor om te praten met je ouders. Ze wil samen met jullie zoeken naar een oplossing zodat jij je beter voelt.

Ze vertelt er ook bij dat ze niet met je ouders zal praten als jij dat niet wil. En dat je altijd bij haar mag langskomen als je wil praten.

Hij moet je ook vertellen wat er verder zal gebeuren als je geen hulp meer wil.

TIPS

Wanneer je vragen hebt over de hulp die je krijgt, schrijf ze dan onmiddellijk op. Zo ben je ze niet vergeten wanneer je met je hulpverlener praat!

Stel zoveel mogelijk vragen wanneer je het met een hulpverlener over jouw situatie hebt.

- Wat gebeurt er wanneer je geen hulp wil? Of andere hulp?
- Hoe lang zal de hulpverlener jou en je gezin helpen?
- Waar kan je terecht met je vragen? Met klachten?
- Wat mag jij tijdens de begeleiding?

Wat mogen je ouders, de consulent,...?

Hoe beter je op de hoogte bent van je situatie, hoe meer je mee kan praten, mee kan beslissen!

Je hulpverlener moet alles op een duidelijke en begrijpelijke manier vertellen! Hij moet dit natuurlijk doen in een taal die je verstaat. Als hij dat niet kan, dan moet er iemand vertalen.

Als je bijvoorbeeld doof bent, zal men er iemand moeten bijhalen die gebarentaal kent.

v.b.

Je hulpverlener moet ook rekening houden met wat je allemaal meegemaakt hebt, met wat je kan begrijpen,...

v.b.

Met kleuters kan je niet op dezelfde manier praten als met tieners. Een kind dat erg kwaad is, heeft een andere aanpak nodig dan een bang kind,...

Hebben je ouders recht op informatie over de hulp die jij krijgt?

???

Hulpverleners hebben beroepsgeheim. Dit betekent dat ze niet zomaar informatie over jou mogen doorgeven aan anderen. Dit kan alleen om zeer belangrijke redenen. Bijvoorbeeld wanneer een rechter het vraagt of als je in gevaar bent.

Maar hebben je hulpverleners ook beroepsgeheim tegenover je ouders?

Ja, in principe hebben je hulpverleners ook beroepsgeheim tegenover je ouders. Alleen wanneer je niet bekwaam bent mogen hulpverleners hun beroepsgeheim, in jouw belang, verbreken en je ouders vertellen wat er gebeurt met jou.

Maar je ouders zijn toch verantwoordelijk voor je opvoeding en moeten daarom toch ook betrokken worden bij je hulpverlening?

Ja, jij kan daarom toestemming geven aan je hulpverleners om je ouders te vertellen wat er gebeurt. Ook wanneer je in gevaar bent, kunnen je hulpverleners je ouders hierover vertellen.

Elke keer dat een belangrijke beslissing genomen wordt over jou, moet je hulpverlener je dat vertellen. En als er iets verandert in de afspraken, moet hij je dat natuurlijk ook laten weten.

Alleen wanneer iets je kan kwetsen of pijn doen én het niet echt nodig is dat je dit weet, moet de hulpverlener je dit niet vertellen.

v.b.

Je vader heeft voor je geboorte een tijdje in de gevangenis gezeten voor een diefstal. Hij heeft sedertdien zijn leven gebeterd en doet nu zijn best om een goede vader te zijn voor jou.

KOORT

Je hulpverleners moeten je duidelijk vertellen wat belangrijk is voor jou en voor de hulp die je krijgt.

3. Zelf beslissen of je hulp krijgt of niet?

Als je bekwaam bent, mag je zelf beslissen of je hulp wilt of niet. Wanneer je niet bekwaam bent, beslissen je ouders hierover in jouw plaats.

Het kan ook zijn dat je het wel goed vindt dat je hulp krijgt, maar dat je sommige voorstellen van je hulpverlener niet ziet zitten. Dan mag je deze ook weigeren. Ook je ouders kunnen bepaalde voorstellen weigeren.

Het kan gebeuren dat jij of jouw ouders niet toestemmen met hulp maar dat jouw situatie toch niet veilig is. Hulpverleners kunnen dit dan melden bij een gemandateerde voorziening. Deze dienst onderzoekt de situatie en kan indien ze zich zorgen maakt over jouw veiligheid doorverwijzen naar de procureur. De procureur kan dan aan de jeugdrechter vragen om verplichte hulp op te leggen. Alleen de jeugdrechter kan jou en je ouders verplichten om hulp te krijgen!

???

En wie kiest je hulpverlener?

Je mag ook kiezen door welke hulpverlener je geholpen wil worden.

Dit kan natuurlijk alleen als er keuze is tussen verschillende hulpverleners! Wanneer er maar één hulpverlener in staat is om jou te helpen of wanneer maar één bepaalde organisatie werkt in jouw regio zal je daar rekening mee moeten houden.

KORT

Wanneer je bekwaam bent, heb je het recht om zelf te beslissen of je hulp wil of niet. Je hebt ook het recht om je hulpverlener te kiezen wanneer dat kan.

Enmaal je een hulpverlener gekozen hebt, zit je niet voor altijd aan deze keuze vast! Je kan tijdens de hulpverlening veranderen van hulpverlener als dat nodig is.

4. Respect voor je gezin

Je gezin is belangrijk voor je. Daar is iedereen het over eens! Het is in je belang om samen met je ouders te leven en in je gezin op te groeien. Je ouders hebben daarom het ouderlijk gezag over jou en zijn verantwoordelijk voor je opvoeding. Wanneer er problemen zijn in je gezin, hebben je ouders recht op hulp om je zo goed mogelijk op te voeden.

Soms gebeurt het dat je tijdelijk niet bij je ouders kan wonen.

v.b.

Bijvoorbeeld wanneer je ouders een ongeluk hebben gehad en even niet voor je kunnen zorgen. Of wanneer je ouders je verwaarlozen of mishandelen,...

Als je bekwaam bent, kan dit alleen als jij hiermee akkoord gaat. Je ouders of hulpverleners kunnen in dat geval dus niet regelen dat je ergens anders gaat wonen als jij dit niet wil.

???
Je bent in principe bekwaam om hierover te beslissen als je ouder bent dan 12 jaar. Wanneer een hulpverlener of je ouders vinden dat je dan toch nog niet bekwaam bent, zullen zij dit moeten bewijzen. Ben je jonger dan 12 dan ben je bekwaam als je bewijst dat je weet wat goed voor jou is.

Alleen de jeugdrechter kan je plaatsen zonder dat jij of je ouders dat willen. Hij kan dat natuurlijk alleen beslissen als dat echt het beste is voor jou.

Wanneer je niet samenleeft met je ouders, mogen ze je wel regelmatig bezoeken. Je hulpverleners kunnen dat bezoek enkel verbieden wanneer dit niet goed voor je is. Ook de jeugdrechter kan het bezoekrechten om deze reden weigeren.

v.b.

Als je bijvoorbeeld geplaatst bent omdat je ouders je mishandelen, kan het zijn dat ze je een tijdje niet mogen zien.

Als je gescheiden bent van je ouders, heb je recht op informatie over hen. Je hulpverleners of pleegouders moeten je vertellen waar ze zijn en hoe het met hen gaat. Wanneer ze dit niet weten, moeten ze dit uitvissen voor jou.

KORT
Als jij en je ouders willen samenblijven, kan alleen een jeugdrechter jullie toch van elkaar scheiden. Wanneer je niet samenleeft met je ouders, heb je recht op contact met hen (tenzij dit niet goed voor je is) en op informatie over hen.

5. Meepraten

Wanneer je hulp krijgt, mag jij hierover ook iets zeggen, want je hebt inspraak.

KOFT

Je mag dus je mening geven over de hulp die voorgesteld wordt of die je krijgt. Je mag hierover meepraten en meebeslissen.

Elke organisatie moet ervoor zorgen dat je kan meepraten wanneer je begeleid wordt door hen.

Je moet natuurlijk ook informatie krijgen over deze regels.

Je hebt het wel niet alleen voor het zeggen: alle voorstellen worden steeds besproken tussen je hulpverleners, je ouders, eventueel pleegouders en jijzelf. Er moet zoveel mogelijk rekening gehouden worden met wat jij vindt en wilt. En als dat niet kan, moet men je uitleggen waarom.

TIPS

Verzamel zoveel mogelijk informatie over je situatie en de hulp die je krijgt. Hoe beter je op de hoogte bent, hoe meer je kan meepraten, kan meebeslissen!

Er moet regelmatig bekeken worden hoe je hulpverlening verloopt. Gaat alles nog goed? Zijn er problemen? Ook bij deze bespreking mag jij je mening geven.

En wanneer je hulp krijgt in een leefgroep mag je samen met de andere jongeren bijeenkomen om over het leven in de voorziening te praten, bijvoorbeeld in de bewonersraad.

6. Je dossier

- **Er moet een dossier bijgehouden worden over de hulp die je krijgt tenzij je beroep doet op een anonieme werking.**

Wanneer jij of je ouders bij een organisatie aankloppen om hulp te vragen, wordt een dossier opgemaakt. In dat dossier noteren de hulpverleners wat zij belangrijk vinden over jou, je gezin en jullie situatie.

Je dossier kan een map zijn waarin alles staat of een document op de computer enz...

v.b.

Bij de toegangspoort wordt een elektronisch dossier (op de computer) aangemaakt met alle nuttige informatie over jou, je ouders en iedereen die belangrijk is voor jou.

Elke keer iets belangrijks beslist wordt of gebeurt met jou of met je gezin, wordt dit in je dossier geschreven. Zo weten alle hulpverleners altijd hoe het met jou en je gezin gaat.

???

Wanneer een dokter, psychiater of kinesist,.. over je gezondheid schrijft of vertelt, mogen deze gegevens niet tussen de andere gegevens in je dossier staan. Ze moeten apart bijgehouden worden. Bijvoorbeeld in een apart mapje, of gemerkt met een gekleurde sticker,..

Op deze gezondheidsgegevens is de Wet op de Patiëntenrechten van toepassing. Gezondheidsgegevens mogen normaal enkel door je ouders bekeken worden. Alleen wanneer de dokter, tandarts of andere gezondheidswerker vindt dat je bekwaam bent mag je deze gegevens zelf lezen.

Je ouders of jijzelf mogen de persoonlijke notities van de gezondheidswerker niet zelf lezen. Jullie mogen wel vragen aan een andere dokter of gezondheidswerker om die persoonlijke nota's te lezen in jullie plaats.

• Jij mag weten wat in je dossier staat

Er zijn maar weinig mensen die in je dossier mogen lezen:

Je ouders als je **onbekwaam** bent kunnen je dossier lezen omdat zij het ouderlijk gezag over je uitoefenen en verantwoordelijk zijn voor je opvoeding. Maar wanneer je ouders en jijzelf verschillende belangen hebben, kan je vertrouwenspersoon je dossier lezen in plaats van je ouders. (zie punt 7 'Een vertrouwenspersoon')

Je hulpverleners mogen dit dossier lezen omdat ze zo alles te weten komen wat belangrijk is om je goed verder te helpen. **De Jeugdrechter** kan je dossier dat zijn consulent maakte, lezen om een goede beslissing te nemen.

Jijzelf mag, als je bekwaam bent, natuurlijk ook weten wat er in je dossier staat! (Als je niet bekwaam bent, doen je ouders dat in jouw plaats.)

Daarnaast heeft iedereen die in het dossier vermeld wordt het recht om te weten wat er over hemzelf staat opgeschreven.

Je bent in principe bekwaam om toegang te hebben tot je dossier vanaf 12 jaar. Wanneer een hulpverlener of je ouders vinden dat je dan toch nog niet bekwaam bent, zullen zij moeten uitleggen waarom zij dit vinden. Ben je jonger dan 12 dan ben je alleen bekwaam als je bewijst dat je weet wat goed voor jou is.

???

Wanneer je vraagt om je dossier te mogen bekijken, moet dit binnen de 15 dagen gebeuren.

Normaal gezien mag jij alles weten wat in je dossier staat.

Hierop bestaan 2 uitzonderingen:

1. Wanneer iemand iets vertelt aan één van je hulpverleners, kan deze persoon vragen om dit niet door te geven aan anderen. Deze gegevens zijn vertrouwelijk en mag ook jij dus niet weten.
2. Soms staan er zaken in je dossier over je situatie waarvan het beter is voor jou dat je ze niet weet. Als ze niet belangrijk zijn voor de hulp die je krijgt, mag je ze niet weten. Je vertrouwenspersoon mag ze wel weten.

v.b.

Bijvoorbeeld dat je vader voor je geboorte een tijdje in de gevangenis gezeten heeft voor een diefstal. Hij heeft ondertussen zijn leven gebeterd en doet nu zijn best om een goede vader te zijn voor jou.

HOE KOM JE NU TE WETEN WAT ER IN JE DOSSIER STAAT?

In principe mag je je dossier (zonder de stukken waarin iets staat dat je niet mag weten) gewoon lezen.

Ook stukken die gaan over jou en je ouders of andere mensen met wie je samenwoont, mag je zelf lezen.

Alleen wanneer stukken in je dossier gaan over jou én tegelijk over andere mensen met wie je niet samenwoont, mag je deze niet zelf lezen omdat dit een inbreuk zou zijn op hun privacy. Je kan wel te weten komen wat in deze stukken staat door hierover te praten met je hulpverleners.

TIPS

Wanneer je iets niet begrijpt, moet men je meer uitleg geven zodat alles duidelijk is voor jou!

- **Jij mag zelf zaken toevoegen aan je dossier**

Wanneer je iets leest over jou of je situatie dat niet juist is, mag je altijd vragen om dat te verbeteren.

Je kan bovendien ook vragen om zaken te noteren in je dossier of om documenten in je dossier te steken.

Bvb dingen die je beste vriend opschreef over je situatie,...

v.b.

- **Je mag een kopie hebben van je dossier**

Je mag een kopie hebben van de stukken uit je dossier die je mag weten én die je mag lezen.

Wanneer je wel mag weten wat in sommige stukken staat maar je ze niet zelf mag lezen, omdat er bijvoorbeeld ook info over andere mensen in staat, krijg je een samenvatting van wat er in staat.

???

Wat in je dossier staat, is steeds vertrouwelijk en mag alleen gebruikt worden binnen de hulpverlening!

Ook de kopie of de samenvatting die je krijgt, is vertrouwelijk.

Deze kopie of samenvatting mag niet zomaar door om het even wie gelezen worden en mag bijvoorbeeld niet gebruikt worden in een juridische procedure wanneer je ouders scheiden.

v.b.

- **Je mag vragen dat sommige dingen die je vertelt niet gelezen mogen worden**

Ook jij kan zaken in vertrouwen vertellen aan je hulpverleners. Je kan dan vragen dat je ouders of andere mensen met wie je samenwoont, deze stukken uit je dossier niet mogen lezen.

- Er moet een dossier bijgehouden worden over de hulp die je krijgt
- Jij mag weten wat in dit dossier staat
- Jij mag zelf zaken toevoegen aan je dossier
- Je mag een kopie van je dossier vragen
- Je mag vragen dat sommige dingen die jij vertelt en die in je dossier staan, niet gelezen mogen worden door sommige mensen.

KORT

7. Een vertrouwenspersoon

KORT

Wanneer je contact hebt met je hulpverleners mag je steeds iemand meenemen die jij vertrouwt en waar jij je goed bij voelt. Deze persoon is dan je 'vertrouwenspersoon' en zal je steunen waar het kan.

Deze persoon mag niet zomaar om het even wie zijn!

???

Jij kiest zelf jouw vertrouwenspersoon. Deze persoon moet meerderjarig zijn en moet een uittreksel uit het strafregister (model 2) kunnen voorleggen. Dit is een officieel document dat nodig is als je werkt met minderjarigen. Je vertrouwenspersoon moet dit document aanvragen bij zijn gemeente.

Je vertrouwenspersoon mag ook niets te maken hebben met de hulp die je nu krijgt. Je moeder of één van je begeleiders kunnen dus geen vertrouwenspersoon zijn.

Soms hebben je ouders andere belangen dan jij. In dat geval is het zeker belangrijk dat je steun krijgt van een vertrouwenspersoon die samen met jou opkomt voor jouw belangen. Als je zelf niemand kan kiezen, zal de organisatie die je helpt iemand aanduiden in jouw plaats.

v.b.

Wanneer je ouders je mishandelen, willen zij misschien wel dat er geen hulp komt omdat zij niet gestraft willen worden. Voor jou is het natuurlijk wel beter dat er hulp komt.

TIPS

Zorg ervoor dat je de naam, het telefoonnummer en eventueel het e-mailadres kent van je vertrouwenspersoon, zodat je hem of haar kan bereiken als je dat wilt!

Heb je een vertrouwenspersoon dan wordt deze op de hoogte gebracht van alle nieuwe beslissingen in jouw hulpverlening. Ook je ouders hebben, als zij dit wensen, recht op een eigen vertrouwenspersoon.

8. Privacy

KOFT

Je mag je eigen ideeën hebben over de wereld, over de mens en over godsdienst. Je hebt ook recht op ruimte om jezelf te kunnen zijn. Hulpverleners, maar ook je ouders, moeten hiervoor respect hebben!

Niemand mag zich dus zonder goede redenen met je leven bemoeien. Zo mag in principe niemand je dagboek, brieven, sms'jes of e-mails lezen zonder jouw toestemming.

???

Je ouders hebben het ouderlijk gezag over je en ze zijn dus verantwoordelijk voor je opvoeding. Daarom moeten ze zich soms toch met je leven bemoeien, zelfs als jij dat niet wil. Dat kan alleen om goede redenen! Bijvoorbeeld wanneer ze vermoeden dat je drugs gebruikt of omgaat met vrienden die je op het verkeerde pad brengen,... Ook je hulpverleners of je pleegouders kunnen soms je privacy schenden wanneer ze bijvoorbeeld denken dat je iets gestolen hebt of dat je drugs gebruikt. Of wanneer ze denken dat je in gevaar bent,...

Wanneer je buitenshuis hulp krijgt, bijvoorbeeld in de voorziening of in een leefgroep, mag je ook zelf kiezen of, en van wie je bezoek wil krijgen. Soms kan je hulpverlener dit bezoekrecht weigeren, maar alleen om goede redenen en als dit in jouw belang is! Ook de jeugdrechter kan het bezoekrecht weigeren of beperken voor sommige personen.

Privacy betekent ook dat informatie over jou en je gezin niet zomaar aan om het even wie verteld mag worden en zoveel mogelijk beschermd moet worden.

v.b.

Het kan gaan om jullie namen, om jullie adres of telefoonnummer, of om een foto van jullie. Maar ook over hoe je gezin leeft, welke problemen jullie hebben, wie jullie helpt...

9. Zakgeld

KOFT

Wanneer je niet thuis woont maar in een leefgroep, heb je recht op zakgeld.

v.b.

Op 1 januari 2014 ging het om volgende bedragen per maand:

Leeftijd	Bedrag in euro
van 6 tot 8 jaar	5,92
van 8 tot 12 jaar	11,97
van 12 tot 14 jaar	23,57
van 14 tot 16 jaar	35,36
van 16 tot 18 jaar	47,15
van 18 tot 20 jaar	58,97

10. Een goede behandeling

KORT

Je hulpverleners of pleegouders mogen je nooit op een wrede of vernederende manier behandelen of straffen.

Wanneer je straf krijgt, moet deze straf altijd in verhouding staan tot wat je mispeuterd hebt en moet deze goed zijn voor je opvoeding.

v.b.

De straf die je krijgt omdat je een CD gestolen hebt, moet dus zwaarder zijn dan deze die je krijgt omdat je niet wilde opruimen toen je begeleider dit vroeg.

Wanneer je gedrag gevaarlijk is voor jezelf of voor de mensen rondom jou of wanneer je dingen vernielt, kan je een tijdje afgezonderd worden. Men moet je duidelijk vertellen wanneer dit kan gebeuren, voor hoelang en waar je dan afgezonderd wordt.

Welke straffen mogen niet?

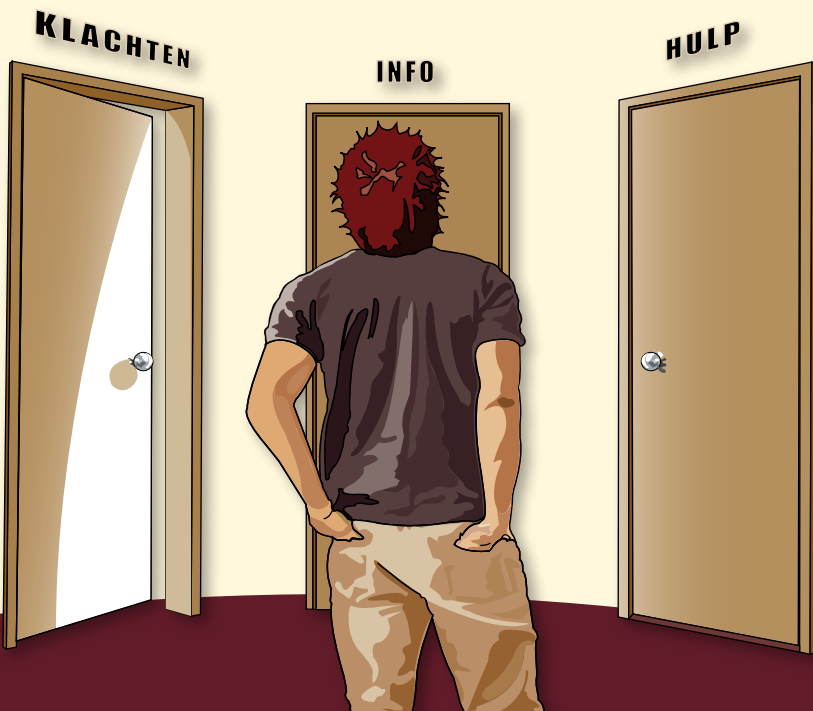
- Lichamelijke straffen zoals slaan, schoppen, nijpen,...
- Geestelijk geweld zoals schelden, dreigen,...
- Maaltijden afnemen
- Verbieden om bezoek te krijgen
(tenzij de jeugdrechter dit beslist)

11. Klachten?

Je mag steeds je beklag doen bij je hulpverlener:

- wanneer je niet tevreden bent over de hulp die je krijgt;
- wanneer je niet tevreden bent over de manier waarop je moet leven in de leefgroep of in de opvang;
- wanneer je hulpverleners, pleegouders of ouders geen rekening houden met je rechten in de integrale jeugdhulp.

Vind je dat er niets verandert dan kan je met je klacht ook terecht bij het Kinderrechtencommissariaat.

3 WABLIEF?

AWEL

AWEL is de roepnaam voor de Kinder- en Jongeren-telefoon waar kinderen terecht kunnen die een gesprek willen voeren over hun belevenissen of hun mening willen vertellen.

Begeleider

Een begeleider is iemand die je een tijdje met raad en daad bijstaat om je leven aangenamer en beter te maken. Wanneer je bijvoorbeeld in een leefgroep woont, of wanneer je thuis hulp moet krijgen,...

Bekwaamheid

'Bekwaam zijn' betekent dat je zelf dingen mag doen en beslissen. Wanneer je bekwaam bent, mag je dus zelf je rechten gebruiken! Je bent pas bekwaam wanneer je zelf weet wat goed voor je is.

Belang

'Jouw belang' is wat het beste is voor jou. Wat 'je belang' precies is, staat nergens omschreven. Dat verschilt naargelang je situatie.

Beroeps-geheim

Een persoon die beroepsgeheim heeft, mag dingen die hij hoort of die hij te weten komt door zijn beroep niet zomaar verder vertellen.

Bijstand

Bijstand betekent hulp of steun.

Bijzondere Jeugdbijstand

Wanneer kinderen of jongeren in een moeilijke situatie leven én wanneer hun gezin echt hulp nodig heeft, spreekt men van een 'problematistische leefsituatie'. Jongeren of hun ouders kunnen dan beroep doen voor hulp bij organisaties bijzondere jeugdzorg.

CGGZ

(Centrum voor Geestelijke Gezondheidszorg)

Bij een **Centrum voor Geestelijke Gezondheidszorg** kan je terecht wanneer je je niet goed in je vel voelt. Bijvoorbeeld omdat je heel angstig bent, of wanneer je erg veel verdriet hebt omdat iemand overleden is,...

CIG

(Centrum voor Integrale Gezinszorg)

Gezinnen kunnen hulp vragen aan een **CIG** wanneer ze het even moeilijk hebben. Bijvoorbeeld met de opvoeding van de kinderen. In een **CIG** kan het hele gezin dan een tijdje opgevangen worden zodat ouders en kinderen samen kunnen werken aan de problemen.

CKG

(Centrum voor Kinderzorg en Gezinsondersteuning)

Ouders kunnen hulp vragen aan een **CKG** wanneer ze het even moeilijk hebben met de opvoeding van hun kinderen. De begeleider van het **CKG** kan thuis komen helpen of kinderen kunnen een tijdje in een leefgroep van het **CKG** opgevangen worden.

CLB

(Centrum voor Leerlingen Begeleiding)

Leerlingen, ouders of leerkrachten kunnen bij het **Centrum voor Leerlingen Begeleiding** terecht met vragen over leren en studeren. Maar ook met andere vragen over allerlei problemen waarmee leerlingen te maken krijgen.

Consulent

De medewerker bij de sociale dienst voor **Gerechtelijke Jeugdhulp** of bij het **Ondersteuningscentrum Jeugdzorg**.

Decreet

Een decreet is een wet die gemaakt wordt door de **Vlaamse overheid**. Een decreet is dus een wet die alleen van toepassing is in **Vlaanderen** en niet in gans België.

Dossier

In je dossier worden dingen genoteerd over jou, je gezin, je situatie en de hulp die je krijgt. Je dossier kan een boekje zijn, een map, een document op de computer,...

Gemandateerde voorziening

In elke regio is er een vertrouwenscentrum kindermishandeling en Ondersteuningscentra Jeugdzorg die onderzoeken of er in bepaalde situaties toch hulp noodzakelijk is, ook al is er geen vrijwillige hulp mogelijk. Indien nodig zal de gemandateerde voorziening in die situaties de procureur inlichten.

Hulpverlener

Een hulpverlener is iemand die mensen helpt wanneer ze vragen of problemen hebben. Dat kan bijvoorbeeld een medewerker zijn bij het JAC of CLB, een begeleider in de leefgroep of je consulent bij de jeugdrechtbank,...

Hulpverlening

Hulpverlening is de hulp die je krijgt wanneer je vragen of problemen hebt.

Inspraak

Inspraak wil zeggen dat je je mening mag geven over iets. Dat je mag meepraten over een bepaald onderwerp.

Integrale jeugdhulp

'Integrale jeugdhulp' is een verzamelnaam voor hulp die jongeren kunnen krijgen in Vlaanderen. 'Integrale jeugdhulp' wil organisaties bij wie je als jongere terecht kan voor hulp, beter laten samenwerken zodat jongeren sneller en beter geholpen worden.

JAC (Jongeren Advies Centrum)

Jongeren, van 12 tot 25, kunnen bij het JAC aankloppen met al hun vragen rond relaties, school, vrije tijd, jongerenrechten, problemen thuis, seksualiteit, zelfstandig wonen, drugs,... Bij het JAC kunnen jongeren dus terecht met een gewone vraag om informatie maar het JAC probeert ook jongeren te helpen met een ernstig probleem.

Kinderrechten- commissariaat

Het Kinderrechtencommissariaat waakt over de naleving van de rechten van kinderen en jongeren op alle mogelijke domeinen in Vlaanderen. Het Kinderrechtencommissariaat verdedigt daarnaast ook jouw rechten in het Vlaams parlement.

Klacht

Wanneer je niet tevreden bent met iets wat iemand doet, kan je dat aan hem laten weten. Dan heb je een klacht.

KRW (Kinderrechts- winkel)

De Kinderrechtswinkel geeft informatie en advies over Kinderrechten in het algemeen en over het Belgisch jeugdrecht in het bijzonder, aan jongeren of aan volwassenen uit de omgeving van jongeren (familie, vrienden, leerkrachten,...).

Leefgroep

Binnen een voorziening leven jongeren samen in groep met enkele begeleiders. Dit is een leefgroep. Ze eten er samen, kijken naar televisie, doen hun huiswerk, gaan samen op stap,... In een voorziening zijn er meestal verschillende leefgroepen.

Minderjarigen

Personen die jonger zijn dan 18 jaar.

Participatie

Participatie betekent dat je mag meepraten en mee-beslissen over een bepaald onderwerp en dat rekening gehouden wordt met wat jij vindt en wilt.

Privacy

Je mag je eigen ideeën hebben over de wereld, over de mens en over godsdienst. Je hebt ook recht op een plek om jezelf te kunnen zijn. Anderen moeten dit respecteren.

Toegangspoort

Is een dienst die je nodig hebt om gespecialiseerde hulp (niet rechtstreeks toegankelijke hulp) te verkrijgen.

VAPH (Vlaams

Agentschap voor
Personen met
een Handicap)

Het VAPH helpt kinderen en volwassenen met een handicap.

Vertrouwelijk

Vertrouwelijk betekent letterlijk 'in vertrouwen'. Vertrouwelijke informatie is informatie die je in vertrouwen aan iemand vertelt en die niet voor iemand anders bestemd is.

Vertrouwens- centrum Kinder- mishandeling

Het Vertrouwenscentrum Kindermishandeling is een organisatie waar iedereen naar toe kan bellen of schrijven om te laten horen dat ze ongerust zijn omdat een kind misschien mishandeld, verwaarloosd of misbruikt wordt. Als je zelf mishandeld wordt, kan je hierover natuurlijk ook zelf praten met het vertrouwenscentrum!

Vertrouwens- persoon

Is iemand die je vertrouwt en die jij kiest om je te helpen bij je hulpverlening. Jouw vertrouwenspersoon moet meerderjarig zijn en mag niets te maken hebben met de hulp die je nu krijgt. Jouw vertrouwenspersoon moet ook een attest kunnen voorleggen i.v.m. mogelijke veroordelingen.

Voorziening

Een voorziening is een instelling waar kinderen en jongeren leven wanneer ze niet thuis kunnen wonen.

4 NOG VRAGEN?

Wanneer je vragen of problemen hebt, kan je hiermee natuurlijk terecht bij de hulpverleners die je helpen.
Maar ook bij:

Het CLB

www.ond.vlaanderen.be/clb/problemen.htm

Het JAC

www.jac.be

AWEL

www.awel.be - tel 102

Het Kinderrechtencommissariaat

www.kinderrechten.be - tel 0800/20808

Hulplijn geweld, misbruik en kindermishandeling
tel 1712

Deze organisaties zullen je proberen helpen en als zij dat niet kunnen, zullen ze je vertellen waar je wel terecht kan voor hulp.

Als je na het lezen van deze brochure nog vragen hebt over integrale jeugdhulp en over je rechten binnen de hulpverlening, kan je bij de Kinderrechtswinkel terecht voor meer uitleg.

KINDERRECHTSWINKEL

tel 070/21 00 71

info@kinderrechtswinkel.be

www.kinderrechtswinkel.be

www.rechtenindejeugdhulp.be

REALISATIE

Kinderrechtswinkels, vzw
Hoogstraat 81, 9000 Gent

info@kinderrechtswinkel.be - www.kinderrechtswinkel.be

EINDREDACTIE

Karin Maes

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER

Karine Moykens, Secretaris-generaal.
Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

VORMGEVING

zorragraphics.be

ILLUSTRATIES

www.missingpixels.be

D/2014/3241/030

**Deze brochure kwam tot stand met de hulp van de jongeren
van de Trompet, de Brink, het Freem, de Tremel
en het Hofke van 'Onze Kinderen vzw' uit Roeselare.**